

מעשר אמות, ושלא במילואה של מחיצה אלא נשארה המחיצה שבצדי הפירצה עומדת] כנגדו של מבוי, באופן שהעומד במבוי רואה רשות הרבים כנגדו. הרי:

חצר מותרת בטלטול, שהרי מוקפת היא מארבע מחיצותיה.

ואף שנפרצו בהן פרצות, כיון שאין הפרצות רחבות מעשר אמות, ויש להן גיפופי [שאריות כותל מצדי הפירצה] לא נתבטלה המחיצה, שהרי פרצות אלו "פתחים" הם.

אבל **המבוי אסור** בטלטול משום מבוי מפולש.⁽²⁸⁾

והשתא מוכחינן דרב גופיה לא סבר כרב יהודה. דאי כרב יהודה תיקשי תרתי:

א. **ואמאי** מבוי אסור?! **ליחוי** האי מבוי שכלה לחצר ונפרץ אליה, **כמבוי שכלה לרחבה**, דאמר רב יהודה שאינו צריך תיקון, דסבירא ליה דלא מיחזי כמפולש.

ב. ועוד תיקשי: הרי רב לא מיירי ברחבה שאין בה דיורים — כרב יהודה — אלא מיירי בנפרץ לחצר שיש בה דיורים. ומכל מקום, לא אסר רב את הטלטול במבוי משום שנפרץ לחצר שיש בה דיורים, אלא מטעם שנפרצה אף החצר לרשות הרבים ונעשה המבוי כמבוי מפולש.

והיינו דלא כרב יהודה, דאסר בנפרץ המבוי

ב-ז **דאי** משמיה **דרב** אמרה רב יהודה, **קשיא** הך **דרב** אמירא אחרינא **דרב** [דלקמן] **בתרתי**:

א. הכא קאמר רב יהודה מבוי שכלה לרחבה שנפרצה, לא אסרינן ליה משום מפולש.

[רא' ציור 1]

ואילו ממימרא אחרינא **דרב** מוכח שאסור משום דמיחזי כמפולש.

ב. מדנקט רב יהודה מבוי הכלה "לרחבה" שאין בה דיורים, ולא נקט מבוי הכלה "לחצר" שיש בה דיורים, איכא למשמע מינה, דבמבוי הכלה לחצר הוו אסרי דיירי החצר על בני המבוי מלטלטל במבוי, אף שלא הוי כמבוי מפולש, ואפילו לא היה נפרץ כותל החצר לרשות הרבים כלל [ויתבאר ענין זה לקמן].

ואילו ממימרא אחרינא **דרב**, מוכח, דאי משום דיירי החצר לית לן בה, אלא רק משום דמיחזי כמבוי מפולש.

דאמר רב ירמיה בר אבא אמר רב:

מבוי צר [שרחבו עד עשר אמות] **שנפרץ** כותל המבוי שממול הפתח הפתוח לרשות הרבים **במלואו** [שנפרץ כל הכותל של רוחב המבוי], וכלה המבוי **לחצר** שמאחורי המבוי [שלא היתה פתוחה לו מתחלה]. [רא' ציור 2]

ומלבד זאת, **נפרצה** גם מחיצת **החצר** עצמה שממול, המפרדת בינה לרשות הרבים שמאחוריה [פירצה שאינה רחבה יותר

לפי שהעומד במבוי רואה את רשות הרבים כנגדו, ואינו רואה שיכול לנטות לכאן ולכאן. [תוספות].

וגם בקצי בה רבים העוברים מרשות הרבים אחת לרשות הרבים שניה דרך מבוי.

28. ואף שאינו מפולש גמור, שהרי אין המבוי מגיע בסופו עד רשות הרבים, אלא הוא מגיע עד לחצר, ושם הרי יש מקום לנטות לכאן ולכאן לתוך רוחב החצר. מכל מקום, מיחזי כמבוי מפולש.

א. תיקנו חז"ל שלא לטלטל מבית לחצר המשותפת לכמה בתים, אלא אם כן עשו כל דיירי הבתים הפתוחים לחצר כאחד "עירובי חצרות" [שמתערבין כולם במאכל אחד מערב שבת, ומניחין אותו באחד מן הבתים].

וכן תיקנו, שלא לטלטל מן הבית שבחצר [או כלים ששבתו בבית ויצאו לחצר] למבוי המשותף לכל החצרות, אלא אם כן עשו כל דיירי החצירות הפתוחים למבוי ורגילין לעבור דרכו, "שתופי מבואות" [שמשתתפין כולם במאכל אחד, ונותנין אותו באחת החצרות].

ב. שתי חצרות שכותל מפריד ביניהן, הרי הן שתי רשויות נפרדות לכל דבר, ומערכת כל חצר עירוב חצרות לעצמה.

נפרץ הכותל שביניהן במילואו ולא נשאר גיפופי [שאריות כותל] בצדי הפירצה, הרי כיון שאין "פתח" ביניהן אלא רק "פירצה", נעשו שתי החצרות כחצר ורשות אחת לכל דבר, ומערבין ביחד עירוב אחד.

ואם היה בכותל "פתח" – רצו, מערבין כאחד, ומותרין לטלטל מחצר לחצר. רצו, מערכת כל אחת לעצמה, ואסורין לטלטל מזו לזו.

ג. היתה חצר אחת צרה, והסמוכה לה רחבה, ונפרץ הכותל המפריד ביניהן לכל רחבה של החצר הצרה, ונמצא, שהעומד בפנים החצר הצרה אינו רואה כל גיפופים, הרי פתח זה נקרא "נראה [הגיפופים] מבחוץ ושוה מבפנים". ואין זה פתח אלא פירצה בעלמא [לדעת רב, לפי מאי דאסברה רב ששת].

לחצר שיש בה דיורין, אף אם לא היתה נפרצת לרשות הרבים, וכדאמרן!

אמר ליה רב יוסף לאביי: אנא לא ידענא ממאן גמרה רב יהודה. אבל עובדא הוה בדורא דרעותא [כפר של רועים] דמבוי שכלה לרחבה הוה התם, ונפרצה מחיצת הרחבה כנגדו של מבוי לרשות הרבים.

ואתא דינא דהאי רחבה לקמיה דרב יהודה, ולא אצרכיה רב יהודה תיקון ולא מידי!

והשתא קושיא בתרא לא תיקשי. כי ליכא למידק: הא חצר אסורה, דהא כך הוה עובדא [גאון יעקב].

ואי קשיא משמיה דרב, כלומר: ואם קשה לומר שלמד רב יהודה להתיר, מרב, מכח קושיא קמא, דהא לרב גופיה חשיב המבוי כמפולש –

תיהוי משמיה דשמואל, יהי כדברין, שמשמואל למד כן רב יהודה. ולא קשיא מידי [ולא תקשה אף קושיא קמא].

ועתה מבארת הגמרא דאיכא למימר שפיר שרב יהודה למד מרב להתיר במבוי שכלה לרחבה. ומכל מקום לא קשיא דרב אדרב, שאסר במבוי הכלה לחצר!

כי השתא, דאמר ליה רב ששת לרב שמואל בר אבא, ואמרי לה, שרב ששת אמר לרב יוסף בר אבא:

אסברה לך טעמו של רב וסברתו, שאסר לטלטל במבוי שכלה לחצר, שאינו מטעם דחשיב כמפולש, אלא:

המבוי — על בני המבוי מלטלטל מביתם למבוי.

והשתא מבואר, שלפי טעמו של רב ששת בדברי רב, שפיר איכא למימר דרב יהודה למד מרב שמבוי הכלה לרחבה אינו צריך תיקון.

כי לפי רב ששת, דברי רב ברחבה אדברי רב בחצר דאקשינן לעיל — נמי לא קשיא.

דהא לדידיה, רב דאחמיר במבוי שכלה לחצר, טעמו משום שדירוי החצר אוסרין על בני המבוי מלטלטל למבוי בלא לערב עמם. והא לא שייכא אלא בחצר שיש בה דירוי האוסרים. אבל אם נפרץ המבוי לרחבה, שאין בה דירוי שיאסרו מותר לטלטל במבוי.

ואם כן לא קשיא. כי:

כאן ברחבה, מיירי שעירבו בני חצר, כלומר, בני רחבה עם בני מבוי.

כי אף שלא עירבו — כמי שעירבו דמי [מאירי בשיטת רש"י]. דהא ליכא דירוי ברחבה שיצטרך לערב עמהם, ולכן מותר המבוי.

כאן בחצר, אסר רב לטלטל במבוי, באופן שלא עירבו בני החצר עם בני המבוי.

והוינן בה: ולמאי דסליק אדעתין מעיקרא, א-ז שרב יהודה בדין מבוי הכלה לרחבה כשמואל אמרה. ורב — לאו משום עירוב אסר לטלטל במבוי הכלה לחצר, אלא בין שעירבו בני החצר עם בני המבוי, ובין שלא

ד. לעומת זאת, בחצר הרחבה, שבה נראים הגיפופים מבפנים — חשובה הפירצה כ"פתח" גמור.

ולפיכך: החצר הצרה בטילה לחצר הרחבה הסמוכה לה, להחשב כחלק ממנה, ואינה מותרת בטלטול עד שתערב יחד עם דירוי החצר הרחבה, דחשבינן לה כרשות אחת עם החצר הרחבה.

אך לגבי החצר הרחבה, נחשבות שתי החצרות כרשויות נפרדות. ולכן אם עירבה הרחבה לעצמה מותר לטלטל ברחבה.

ולפיכך: מבוי זה שנפרץ במלואו לחצר, אי אפשר לטלטל מן הבית אליו — אף בלא פירצת החצר לרשות הרבים — שהרי כלפי המבוי חשבינן ליה כרשות אחת עם החצר הסמוכה, וכאילו היו דיירי החצר דרין במבוי, ואוסרין על בני המבוי להוציא לשם, עד שיערבו עם דירוי החצר.⁽²⁹⁾

ונמצא שיש חילוק בדברי רב:

א. **כאן**, שעירבו.

כלומר: היכא דעירבו בני המבוי עם בני החצר מותרים הם לטלטל, דמשום חסרון עירוב ליכא. ואין המבוי חשוב כמבוי מפולש, ואינו צריך תיקון אלא כשאר מבוי סתום.

ב. **כאן**, שלא עירבו.

כלומר: היכא אמר רב דמבוי אסור, היכא שלא עירבו, ומשום שהמבוי נתבטל לחצר, ואוסרין דירוי החצר — שלא עירבו עם בני

²⁹ ובאמת אסור אף בלא שנפרצה החצר

לרשות הרבים, ולא נקט רב "שנפרצה חצר